

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“_____” _____ 20__ року

06-14-39

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА

Public policy

спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

specialty 281 Public management and administration

спеціалізація Публічне управління та адміністрування

specialization Public management and administration

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рівне – 2018 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічна політика» для студентів, які навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» - Рівне: НУВГП, 2017. - 16 с.

Розробники: Шинкарук Антон Любомирович, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри державного управління документознавства та інформаційної діяльності

Протокол №2 від «25» вересня 2018 року

Завідувач кафедри державного управління документознавства та інформаційної діяльності

І. Л. Сазонець

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол №2 від «5» жовтня 2018 року

Голова науково-методичної комісії Е.В. Дробко

«__» _____ 2018 року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вступ

Курс Публічна політика розробляється для оволодіння основними концепціями і методами державної політики та управлінської діяльності; цілісного уявлення про сучасні механізми державного впливу на найважливіші сфери суспільного життя, а також про проблеми взаємодії суспільства і держави.

В результаті вивчення курсу буде сформовано знання студентів про засади державної політики та управління як наукової і навчальної дисципліни; реальні механізми здійснення державної політики; ролі та функцій основних державних організацій в суспільній системі; різні види і напрями державної політики в сучасних умовах.

Анотація

Курс Публічна політика окреслює базові публічні процеси, що відбуваються в суспільстві. Основними категоріями курсу є сутність і види, основні школи державної політики та управління; взаємозв'язки між рівнями, формами і методами державного управління; національно-державні школи і традиції публічного управління, соціокультурний сенс прийнятих управлінських рішень; ділові ігри та інші активні методи освіти в галузі державного управління; вміння працювати в колективі, приймати управлінські рішення в конфліктних ситуаціях.

Ключові слова: публічність, політика, управління, держава, прийняття рішень, корупція, суспільне благо, місцеве самоврядування

Abstract

Course Public policy is developed for mastering the basic concepts and methods of public policy and management activities; a holistic view of modern mechanisms of state influence on the most important spheres of public life, as well as on the problems of interaction between society and the state;

As a result of the course's study students will learn about the principles of public policy and management as a science and education discipline; real mechanisms of state policy implementation; the roles and functions of the main state organizations in the social system; different types and directions of state policy in modern conditions;

The main categories of the course are the nature and types of the main schools of public policy and management; interrelationships between levels, forms and methods of public administration; national-state schools and traditions of public administration, socio-cultural sense of decisions; business games and other active methods of education in public administration; ability to work in a team, make managerial decisions in conflict situations.

Keywords: publicity, politics, governance, state, decision-making, corruption, public good, local government

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	28 Публічне правління та адміністрування	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування спеціалізація «Державна служба»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 105		Семестр	
		2-й	1-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	рівень вищої освіти магістерський	16 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		73 год.	97 год.
		Вид контролю:	
	залік	залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30,5% / 69,5%

для заочної форми навчання – 7,6% / 92,4%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основними цілями вивчення курсу є:

- сприяти оволодінню студентами основних концепцій і методів державної політики та управлінської діяльності;
- сформувати у студентів цілісне уявлення про сучасні механізми державного впливу на найважливіші сфери суспільного життя, а також про проблеми взаємодії суспільства і держави;
- озброїти студентів знаннями про державну політику та управління як теоретичній основі відбуваються трансформаційних процесів в Україні

Основними завданнями курсу є:

- отримання студентами базових знань про теоретичні засади державної політики та управління як наукової і навчальної дисципліни;
- оволодіння категоріально-понятійним апаратом в області державної політики та управління;
- вивчення реальних механізмів здійснення державної політики;
- розгляд ролі та функцій основних державних організацій в суспільній системі;
- знайомство з різними видами і напрямками державної політики в сучасних умовах;
- отримання навичок самостійного аналізу державної політики та управління.

В результаті освоєння дисципліни студенти:

- мають знання про сутність і видах, основних школах державної політики та управління;
- вміють виявляти взаємозв'язки між рівнями, формами і методами державного управління;
- здатні орієнтуватися в національно-державних школах і традиціях публічного управління, можуть визначити соціокультурний сенс прийнятих управлінських рішень;
- мають навички ділових ігор та інших активних методів освіти в галузі державного управління;
- вміють працювати в колективі, приймати управлінські рішення в конфліктних ситуаціях.

Робоча програма містить повний перелік тем лекцій і практичних з курсу Публічна політика, які має опрацювати студент, списки рекомендованої літератури, основної та допоміжної. Курс передбачає 16 годин лекційних і 16 годин практичних занять для денної форми та 2 години лекційних і 14 годин практичних занять для заочної форми навчання. У програмі також подано теми та питання для самостійної роботи студента.

Навчальна програма дисципліни Публічна політика розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорії публічної політики

Тема 1. Державне управління – системне суспільне явище

Публічна політика в системі державного управління. Сфери публічної політики. Генезис і природа публічної влади і державного управління. Структура публічної політики як діяльності по реалізації цілей і завдань державного управління. Публічна політика та державне управління. Взаємовідносини державної і публічної політики.

Методологія і методика аналізу публічної політики: інституціоналізм, концепція політичного процесу, теорія груп, теорія еліт, теорія раціоналізму, теорія мереж, теорія ігор, теорія суспільного вибору, теорія відкритих систем. Публічна політика в умовах глобалізації та регіоналізації як двох домінуючих тенденцій сучасного світового розвитку.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 2. Державна влада та державне управління

Порівняння понять політичної влади і публічного управління. Державне управління як система. Соціальні функції держави і види державного управління: внутрішні та зовнішні функції держави. Система державного управління (суб'єкти і об'єкти системи державного управління). Ієрархічні рівні державного управління (метарівень, макрорівень, мікрорівень, регіональний і локальний рівні державного управління).

Державна політика як найважливіший елемент системи державного управління. Проблеми класифікації державної політики та її системні характеристики. Чинники середовища системи державного управління та їх вплив на державну політику. Конституційні засади та правова база державної політики.

Тема 3. Поняття публічної політики і її актори. Вплив видів політичного режиму

Поняття публічної політики і його інтерпретації. Актори публічної політики: органи державної влади, політичні партії, бізнес-корпорації і їх асоціації, неурядові організації, ЗМІ, експертне співтовариство, міжнародні організації та фонди. Необхідність обліку впливу кримінальних угруповань. Необхідні і достатні умови для участі недержавних структур в публічній політиці.

Облік впливу політичного режиму. Політичний режим і державна влада. Авторитарні типи державного управління. Демократичний тип державного управління. Форми і моделі взаємодії державної влади і структур громадянського суспільства. Критерії ефективності публічної політики.

Тема 4. Напрямки державної (публічної) політики

Співвідношення понять державної, національної та публічної політики. Державна економічна політика. Пряме і непряме втручання в економіку. Державна соціальна політика. Державна національна політика. Державна екологічна політика. Державна політика в галузі безпеки. Поняття жорсткої і м'якої безпеки. Міжнародна політика держав. Участь інших акторів публічної політики у формуванні напрямків державної (публічної) політики.

Тема 5. Розробка державної (публічної) політики і її етапи

Державно-управлінське рішення і види їх класифікації: за рівнем ієрархії в системі державного управління, за типами - адміністративні і політичні, по суб'єктах управління, за юридичними підставами, за характером змісту, за механізмом реалізації, за ступенем публічності і т.п.

Системні ознаки державно-управлінських рішень: наявність суб'єкт-об'єктних відносин, види і рівні управлінського впливу, процедура прийняття рішення, процедура легітимації прийнятого рішення, процедура реалізації рішення, види і форми управлінського контролю за ходом і підсумками реалізації рішення.

Процес прийняття державно-управлінського рішення: стратегічне і оперативне планування державної політики, моніторинг та інформаційно-аналітична діяльність, експертні оцінки управлінських альтернатив. Роль політичних партій і бізнес-корпорацій. «Фабрики думки» і Центри публічної політики. Види «фабрик думки»: міжнародний та національний досвід.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 6. Права людини як мета політики і управління. Національні та міжнародні інститути їх захисту

Захист прав і свобод як одна з важливих функцій держави. Національні інститути захисту прав людини. Міжнародні стандарти та інститути захисту прав людини. Взаємодія національних і міжнародних систем захисту прав людини. Інститут Омбудсмана. Кодекси належної етики чиновників.

Модуль 2. Концепції публічної політики

Тема 7. Класичні і сучасні концепції бюрократії та теорія організаційного розвитку

Теорії адміністративного управління. Ліберальна і неоліберальна концепція державного управління (теорія Дж. Кейнса, концепції Ф. Хайєка, Дж. Гелбрайт). Концепція «соціальної держави» (Л. фон Ерхард, В.Жіскар д'Естен). Соціалістичні концепції державного управління (В. І. Ленін, А. Грамші, Н. Нікос Пуланзас, «Франкфуртська школа»).

Бюрократія і її роль в системі державного управління. Бюрократія як соціально-рольова група. Концепція раціональної бюрократії М. Вебера. Функціональні теорії бюрократії Т. Парсонса, П. Блау, Р. Мертон. Теорії організаційного розвитку та сучасні концепції бюрократії. Стратегії подолання організаційних патологій у розвитку організацій. Роль інноваційного потенціалу.

Тема 8. Концепції нової інституціональної теорії і нового державного менеджменту

Нова інституційна теорія. Роботи Т.Веблена, У.К.Мітчела і ін. Методологічні основи нової інституційної теорії. Роботи П. Ді Маджіо, У. Пауелла, П.Холла і Р.Тейлора. Основні напрямки неінституціоналізму: теорія конвергенцій, теорія постекономічного суспільства, економіка глобальних змін, теорія погоджень або економіка угод.

Концепція нового державного менеджменту. Роботи Д.Осборна і Т.Гейлора. Проблема співвідношення державного менеджменту і політики. Порівняльна роль понять «керівництво», «адміністрування» та «управління». Державний менеджмент і

ринкова економіка. Оцінка ефективності державного управління. Роботи Г.А.Саймона, Дж.Ю.Стігліца, Л.В.Сморгунова.

Тема 9. Концепції нового способу управління (Governance) і політичних мереж

Теоретичні джерела в концепції (governance). Документи «Програми розвитку ООН і Комітету з публічного менеджменту ОЕСР. Співвідношення політики та управління. Державне (публічне) управління як функція громадської координації, в якій беруть участь різні актори публічної політики. Принцип співробітництва як особливий тип відносин між публічною і приватними сферами. Поняття прозорості влади.

Поняття «політичні мережі» та основні методологічні підстави концепції «політичних мереж. Роботи Тані Берцель, Пітера Богесона, Тео Туунена, Л.В.Сморгунова і ін. Теорія політичних мереж як реконструкція відносин між державним управлінням, сучасним суспільством і політикою. Види і типи політичних мереж. Поняття governance в концепції політичних мереж. Співвідношення мережевих і ієрархічних моделей управління.

Тема 10. Суспільне благо. Необхідність і межі державного регулювання ринку

Поняття громадського блага. Концепція економічної ефективності та ефективність Парето. Дефекти ринкового регулювання. Інформаційна асиметрія і природні монополії. Екстерналії і суспільні блага. Дві групи обґрунтувань державного втручання: виправлення дефектів ринкового регулювання задля підвищення ефективності розподілу ресурсів і благ; перерозподіл можливостей і благ заради досягнення соціальної справедливості. Дефекти державного регулювання ринку. Роботи Д. Норта, П.Козловські, К.Поланьї, Дж.Ю.Стігліца і ін.

Тема 11. Корупція і способи протидії

Поняття корупції. Співвідношення громадської участі, лобіювання та корупції. Види і форми корупції. Низова і верхова (елітарна) корупція. Кримінально карані види корупції. Поняття конфлікту інтересів та способи його вирішення. Недоліки законодавства, що сприяють виникненню корупції. Можливості виникнення і форми прояву корупції в бюджетному процесі.

Протидія корупції: можливості держави і громадянського суспільства. Три стратегії протидії корупції: стратегія усвідомлення, стратегія попередження і стратегія верховенства закону. Роль міжнародного співробітництва в запобіганні корупції. Особливості розвитку корупції в поставторитарних країнах. Антикорупційні ініціативи в Україні.

Тема 12. Центральний рівень організації державного управління

Державна влада в Україні і її суб'єкти. Установча державна влада. Принципи єдності і поділу державної влади. Поняття центральних органів державного управління.

Тема 13. Регіональна політика та регіональне державне управління.

Сутність регіонального управління. Основні напрямки регіональної політики. Регіон як об'єкт і суб'єкт державної (публічної) політики.

Державна регіональна політика та державне управління. Державне управління в адміністративно-територіальних одиницях. Особливості регіональної політики і державного управління. Територіальні громади і публічне управління.

Тема 14. Державне управління та місцеве самоврядування

Державне управління та місцеве самоврядування. Місцеві громади як основи місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Конституційні і правові основи місцевого самоврядування. Повноваження органів державної влади з регулювання місцевого самоврядування. Державна підтримка місцевого самоврядування. Делегування повноважень органів державного управління органам місцевого самоврядування. Механізми взаємодії державних і муніципальних органів.

Специфіка сучасного міста як об'єкта управління. Особливості управління найбільшими системами розселення: агломерациями і мегаполісами.

Розвиток місцевого самоврядування в Україні. Законодавчі основи і реальна практика.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 15. Особливості державного управління та політики в містах

Особливості організації управління містами. Міські райони як підрозділи міської адміністрації. Особливості організації місцевого самоврядування в місті.

Порядок розробки і реалізації конкретних напрямків державної політики в містах: економічна політика, соціальна політика, екологічна політика, політика у сфері міжнародних відносин. Місто як частина регіону.

Перспективи розвитку публічної політики в містах: відносна роль політичних партій, НУО, бізнесу та ЗМІ.

Тема 16. Державна служба (світовий і вітчизняний досвід)

Державна служба в системі державного управління: правовий та інституційний статус. Сучасні тенденції розвитку державної служби. "Новий менеджери́зм". Адміністративна культура. Статус держслужбовця. Джерела і форми законодавства про державну службу.

Структура і правовий статус державної служби в Україні. Історичні традиції держслужби. Оцінка сучасного стану держапарату. Ідеологія і принципи реформ держслужби в Україні. Практичні заходи щодо перетворення суспільної держслужби.

Державна служба в країнах Європи і США. Національно-історичні особливості систем держслужби. Принципи, форми та методи держслужби. Правове регулювання держслужби.

Тема 17. Адміністративні реформи

Основні напрямки сучасних адміністративних реформ. Моделі адміністративних реформ. Адміністративні реформи в країнах Східної Європи: принципи та основні напрямки; реформа адміністративно-державного управління; реформа адміністративно-територіального устрою та управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорії публічної політики												
Тема 1. Державне управління – системне суспільне явище		2				4		2			6	
Тема 2. Державна влада та державне управління			2			4			2		6	
Тема 3. Поняття публічної політики і її актори. Вплив видів політичного режиму		2				4					6	
Тема 4. Напрямки державної (публічної) політики			2			4			2		6	
Тема 5. Розробка державної (публічної) політики і її етапи		2				4					6	
Тема 6. Права людини як мета політики і управління. Національні та міжнародні інститути їх захисту			2			4					6	
Разом за змістовим модулем 1		8	8			24					36	
Модуль 2. Концепції публічної політики												
Тема 7. Класичні і сучасні концепції бюрократії та теорія організаційного розвитку		2				4					6	
Тема 8. Концепції нової інституціональної теорії і нового державного менеджменту			2			4					6	
Тема 9. Концепції нового способу управління (Governance) і політичних мереж		2				4			2		6	
Тема 10. Суспільне благо. Необхідність і межі державного регулювання ринку			2			4					6	

Тема 11. Корупція і способи протидії		2				5					6	
Тема 12. Центральний рівень організації державного управління			2			4					6	
Тема 13. Регіональна політика та регіональне державне управління		2				5					6	
Тема 14. Державне управління та місцеве самоврядування			2			4					6	
Тема 15. Особливості державного управління та політики в містах						5					6	
Тема 16. Державна служба (світовий і вітчизняний досвід)						5					7	
Тема 17. Адміністративні реформи водного господарства та природокористування						5						
Разом за змістовим модулем 2		8	8			49					61	
Усього годин		16	16			73		2	6		97	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин денна і заочна
1	Система державного управління	2/
2	Актори публічної політики в політичних режимах	2
3	Етапи розробки державної (публічної) політики в певній сфері	2
4	Бюрократія та теорія організаційного розвитку	2
5	Новий державний менеджмент	2
6	Новий спосіб управління (Governance) і політичні мережі	2
7	Суспільне благо	2
8	Корупція	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/ заочна)
1	Аналіз державної політики	9/12
2	Права людини: різні аспекти	9/12
3	Картування бізнес процесів публічної політики	9/12
4	Електронне управління	9/12
5	Техніки громадянської участі та залучення	9/12
6	Дослідження формальних та неформальних мереж публічної політики: цифрові методи	9/12
7	Корупція: відкриті джерела інформації	10/12
8	Міське самоуправління	9/13
Всього годин		73/97

7. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекція супроводжується демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом на практичних заняттях, розглядається і розв'язуються задачі наближені до реальних ситуацій.

- використовується роздатковий матеріал для формування у студентів системного мислення розвитку пам'яті
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань
- ставляться провокативні питання

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної навчальної літератури, а також періодичних видань та джерел інтернет

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій таких як проблемні лекції, робота в малих групах, семінари, дискусії, кейс метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод переваг та недоліків, метод "робота в мережі", ділові ігри.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів, коло питань лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з додаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділення головних висновків з питань, що розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладання навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю і складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться зазвичай як частина заняття дослідження. На початку проведення міні лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному викладі. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані в плані лекції, але викладаються стисло.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду. Після висвітлення проблеми (при використанні «проблемних» лекцій) або стислого викладення матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5-6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації - виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінар-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Ділові та рольові ігри - форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників події.

Обговорення тематичних зображень дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей виконання практичних задач, тестування перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% завдання не виконано
- 40% завдання виконано частково висновки не аргументовані і не конкретні
- 60% завдання виконане повністю висновки містять окремі недоліки судження студента недостатньо аргументовані
- 80% завдання виконане повністю і вчасно проте містить окремі не суттєві недоліки
- Не системного характеру
- 100% завдання виконано правильно вчасно і без зауважень

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2										100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	6	6	6	5	6	6

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Публічна політика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності «Публічне

управління та адміністрування» денної та заочної (дистанційної) форм навчання / Шинкарук А.Л. - Рівне: НУВГП, 2018. - 88 с.

10. Рекомендована література

Базова

1. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. - К. : НАДУ, 2012. - 228 с.
2. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. - Т. 1. - 564 с.
3. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. : НАДУ, 2014. - 448 с.
4. Електронний документообіг та захист інформації: навч. посіб./ О.Б. Кукарін / За заг. ред. д.держ.упр., професора Н.В. Грицяк - К.: НАДУ, 2015. - 84 с.
5. Розроблення публічної політики. Практичний посібник/Уклад. А.О. Чемерис. - К. : ТОВ «Софія». - 2011. - 128 с.
6. Пірен М. І. Публічна політична діяльність : навч. посіб. / М. І. Пірен. - К. : НАДУ, 2009. - 288 с.
7. Клименко І. В. Електронні послуги : навч. посіб. / І. В. Клименко ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. - К. : НАДУ при Президентові України, 2014. - 100 с.
8. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. - Т. 2. - 324 с.
9. Євтушенко О. Н. Державне управління (Основи теорії державного управління) : [навчальний посібник у трьох частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. - Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. - ISBN 978-966-336-273-1. Ч. 1. Основи теорії державного управління. - 2013. - 268 с.
10. Виданова И. Основы публичной политики для гражданских активистов : практ. пособие. - СПб.: Невский простор, 2011. - 104 с.

Допоміжна

1. Council of Europe, (2002). КОМПАС: Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/home> [Доступ 18 лютого 2018].
2. En.wikipedia.org. (2018). Network governance. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Network_governance [Доступ 18 лютого 2018].
3. Newtactics.org. (2018). Ukrainian | New Tactics in Human Rights. URL: <https://www.newtactics.org/language/ukrainian> [Доступ 18 лютого 2018].
4. Бель Б. та ін.. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. / Навч.-практ. посібник / Беата Бель, Олександр Бурмагін, Томаш Патора, Олег Хоменок. — Київ: Бізнесполіграф, 2013. - 190 с.
11. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник / О. М. Гороховський. - Дніпро: ЛІРА, 2017. - 133 с.

12. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – 2011. – 692 с.
13. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 4 : Галузеве управління / наук.-ред. колегія : М. М. Іжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) та ін. – 2011. – 648 с.
14. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – 2011. – 748 с.
15. Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентів України. — К. : НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.] ; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентів України. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. — 630 с.
16. Інструменти е-демократії у містах України. Інформаційно-аналітичний довідник / А. Ємельянова М. Довбенко, П. Завадська, Д. Хуткий, С. Лобойко, М. Наход; За ред. С. Лобойка, М. Находа, Д. Хуткого. – К., 2017. – 58 с.
17. Кньопфель П., Ларю К., Варон Ф., Малишева Н.. Аналіз і пілотаж публічної політики. (Переклад з французької) – К.: Алерта, 2010 – 424 с.
18. Концептуально-методологічні положення, підходи та моделі реалізації концепції New Public Management : наук.розробка / авт. кол. : Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова та ін. - К. : НАДУ, 2012. - 84 с.
19. Олсон Мансур Логика коллективных действий. Общественные блага и теория групп. Пер. с англ. - М.: ФЭИ, 1995. - 174 с.
20. Понкин И.В. Общая теория публичного управления: Избранные лекции / Международный институт государственной службы и управления Российской академии народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации. – М., 2013. – 196 с.
21. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 606 с.

Інформаційні ресурси

1. Хабардокс. (2015). Посібник з журналістики даних - безкоштовна онлайн-версія у вільному доступі..
URL: <https://habardocs.org/blog/2015/3/6/rwazls34qbswcuamxiz2h0hge4qdwv> [Доступ 18 лютого 2018].
2. Partycypacjaobywatelska.pl. (2018). Techniki | Partycypacja Obywatelska. URL: <http://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/> [Доступ 18 лютого 2018].
3. YouTube. (2018). OSINT Academy - навчальний курс - YouTube. URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PL-9OTQWxf2XuDGO_ElewUOpzUXLDDfcl [Доступ 18 лютого 2018].